

RSNC2019

The 10th Rajamangala Surin National Conference

การประชุมวิชาการระดับชาติราชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 10
“วิจัยและนวัตกรรม นำสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน”

Conference Proceedings

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ

ระหว่างวันที่ 19-20 กันยายน 2562
ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
วิทยาเขตสุรินทร์

วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร จังหวัดสุรินทร์ วิถีพระป่าในยุคไทยแลนด์ 4.0 Wat Kao-sala-aturatanajaro . Surin province, The Lifetgle of Forest monk in Thailand 4.0

พระศักดิ์เดชน์ นิตีรัฐการ¹พระสุรกาญจน์ สุทธิดี² และธนรัฐ สะอาดเอี่ยม³

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์¹ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์² บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์³

E-mail: sakdidejnitrattakan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์ในการเสนอ 4 ประเด็น คือ (1) เพื่อศึกษาประวัติและความ เป็นมาของวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ (2) เพื่อศึกษาวิถีพระป่าใน ประเทศไทย (3) เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักการของไทยแลนด์ 4.0 (4) เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบวิถีพระป่า ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยใช้การศึกษาจากข้อมูลเชิงเอกสาร และการลงสัมภาษณ์ภาคสนามแล้วนำมาวิเคราะห์ เนื้อหา ผลจากการศึกษาพบว่า วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์เป็นวัดป่า ใน ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัด สุรินทร์เป็นวัดที่มีป่าอันอุดมสมบูรณ์ โดยมีวิถีชีวิตแห่งพระป่าผู้มีข้อวัตรปฏิบัติอันเคร่งครัด เข้มงวด มีชีวิต อย่างเรียบง่าย เนื่องในสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศไทยจึงต้องเปลี่ยนเข้าสู่ Thailand 4.0 (ประเทศไทย 4.0) ‘ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเทคโนโลยีด้วยนวัตกรรม’ ให้สามารถเข้าใจถึงวิถีแห่งพระป่าในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามกระแสแห่งโลกปัจจุบัน ได้เรียนรู้ประวัติความเป็นมาของวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโรและพระราช วิสุทิมณี วิ(เยื่อน ขนติพล) ที่มีโนปนิธานอันยิ่งใหญ่ให้กับประเทศ โดยใช้วิถีพระป่าในยุคปัจจุบัน ให้สามารถ สอดคล้องกับยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้โดยไม่ให้ “วิถีตามความของราชบัณฑิตยสถาน ที่หมายถึง สาย แนว ทาง เป็นต้น” ของพระป่าหายไปจึงยึดหลักตามแนววิถีพระป่าในประเทศไทย วิถีแต่ยังเรียนรู้ เข้าถึง เข้าใจและ สามารถใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีได้ แต่จะไม่นำความเจริญเข้ามาในวัดเพราะจะทำให้วิถีของพระป่าหายไป

คำสำคัญ: วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร, พระป่า, ไทยแลนด์ 4.0

Abstract

There are four purposes of this academic article are as follower:- (1) to study the history and background of Wat Kao-sala-aturatanajaro, Surin province, (2) to study the lifestyle of the forest monk in Thailand, (3) to study the notion and principle of Thailand 4.0 era and (4) to analysis the lifestyle of the forest monk in Thailand 4.0 era. By using studies from academic documents and to collect field data with in-depth interviews and used to analyze the content and the analytic induction as well as presented as an essay. The results of the study found that Wat Kao-sala-aturatanajaro, Surin province is the forest monastery in Carad sub-district, Bauched district, Surin Province. Wat kao-sala-aturatanajaro is a temple

with abundant forests with the lifestyle of the monks who have strict observances, live a simple life. Due to the current situation in Thailand, it must change into Thailand 4.0, 'drive the economy and technology through innovation', resulting in being able to understand the lifestyle of the forest monk in Thailand 4.0 era, according to current world trends, and learn about the history of Wat Kao-sala-aturatanajaro, Surin province, and the most Ven. Phra Rajawisuddhimuni Vi. (Yearn Khantibalo), who have the great mind for the country, by using the current method of forest monks in accordance with Thailand 4.0 era without losing the way of the monks in the forest., but still learning, accessing, understanding, and able to use technology innovation. The technology innovation will not bring prosperity into the temple because it will not make the lifestyle the forest monks disappear.

Keywords: Wat Kao-sala-aturatanajaro, the Forest Monk, Thailand 4.0

บทนำ

พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน (ศาสนาพุทธในประเทศไทย. 2562) ในปี พ.ศ. 236 ด้วยการส่งพระสมณทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในแถบสุวรรณภูมิ โดยการสนับสนุนของพระเจ้าอโศกมหาราช กษัตริย์อินเดีย ให้เดินทางมาเผยแผ่ในดินแดนที่เรียกว่าสุวรรณภูมิ ซึ่งมีพื้นที่อาณาบริเวณกว้างใหญ่ มีประเทศรวมกันอยู่ในดินแดนส่วนนี้ทั้ง 7 ประเทศในปัจจุบัน ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศพม่า ประเทศศรีลังกา ประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา ประเทศลาว ประเทศมาเลเซีย พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่สุวรรณภูมิในยุคนี้ นำโดยพระโสณะและพระอุตตระ พระเถระชาวอินเดีย เดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาในแถบนี้ จนเจริญรุ่งเรืองมาตามลำดับ

วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร เป็นวัดป่าใน ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร เป็นวัดที่มีป่าอันอุดมสมบูรณ์ จำนวนถึง 10,865 ไร่ โดยพระภิกษุผู้มีข้อวัตรปฏิบัติอันเคร่งครัด เข้มงวด เป็นไปเพื่อกำจัดกิเลส และเป็นอิสระเหนือเหตุแห่งทุกข์ทั้งปวง ดำรงชีวิตที่เรียบง่าย อาศัยปัจจัยสี่ที่จำกัด มุ่งเน้นปฏิบัติฝึกฝนอบรมตน ให้เข้าถึงความสงบ ด้วยการบำเพ็ญภาวนาและวิปัสสนากรรมฐาน ข้อวัตรเหล่านี้จะเป็นวิธินำไปสู่ความบริสุทธิ์บริบูรณ์ในศีล สมาธิ และปัญญา อันเป็นมรรคาแห่งการดับทุกข์ของพระอริยสงฆ์ธรรมกาย ถึงแม้การดำรงชีวิตของพระป่า จะดูเรียบง่าย มุ่งเน้นเพียงข้อวัตรปฏิบัติ อันเป็นมรรคาแห่งการดับทุกข์

แต่ในทางตรงกันข้ามที่เรียกว่าทางโลก ที่เพียบพร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย และจึงเกิดทุกข์ทางจิตใจ ทำให้สังคมเกิดไม่พอใจกับสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ถึงแม้จะเข้าถึงในยุคดิจิทัล หรือ ยุคไทยแลนด์ 4.0 แล้วก็ตาม ไม่สามารถทำให้มนุษย์หยุดการแสวงหาความต้องการต่าง ๆ นานาได้

ดังนั้น ผู้ศึกษาพบว่าวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร วัดป่าใน ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ สามารถเข้าใจถึงวิถีแห่งพระป่าในยุคไทยแลนด์ 4.0 ตามกระแสแห่งโลกปัจจุบัน เพราะวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร เป็นวัดป่าในคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุต ที่มีความเคร่งครัดในเรื่องพระธรรมวินัย เป็นต้นแบบของคณะสงฆ์ในประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องพระป่าในยุคไทยแลนด์ 4.0

วิธีการศึกษา

ในบทความวิชาการนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาจากเอกสารปฐมภูมิ คือ พรไตรปิฎก และเอกสารทุติยภูมิ คือ เอกสารงานวิจัย และเอกสารงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง, ลงเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) และนำเสนอเป็นความเรียง

ประวัติและความเป็นมาของวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร

การก่อตั้งวัด

วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร (เขื่อน ขนติพโล.2558) เป็นวัดป่าในตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ก่อตั้งเมื่อ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 จำนวนถึง 10,865 ไร่ เป็นวัดที่ได้รับอนุญาตให้สร้างเป็นวัดถาวร ตามพระราชบัญญัติ เป็นคณะสงฆ์และตามความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมประกาศตั้งเป็นวัดในพระพุทธศาสนา และในปีพ.ศ. 2540 วัดเขาศาลาก็ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ในการจัดตั้งให้เป็นวัดตามประกาศของกรมศาสนา

พื้นที่บริเวณวัด

วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีป่าและภูเขาล้อมรอบ มีเนื้อที่ครอบคลุม ประมาณ 10,865 ไร่ ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์ไม้ และสมุนไพรหายาก รวมทั้งสัตว์ป่านานาชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธาร มีทัศนียภาพที่งดงาม สภาพแวดล้อมเขียวสลับร่มเย็น เหมาะกับการศึกษาปฏิบัติธรรม และท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญยิ่ง ผืนป่าบางส่วนติดชายแดนไทย-กัมพูชา ป่าแห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอีสานใต้ของประเทศไทย

การปกครอง

พระราชวิสุทฺธิมุนี วิ(เขื่อน ขนติพโล) อายุ 67 ปี พรรษา 47 ปี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ มีพระจำพรรษาประจำ 22 รูป อุบาสก(ผ้าขาว) 2 ท่าน และอุบาสิกา(ถือศีล 8) 8 ท่าน วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ เป็นพุทธอุทยานแห่งแรกของประเทศไทย มีเนื้อที่ 10,865 ไร่ ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ผ่านกรมการศาสนาให้วัดเป็นผู้ดูแล เพื่อจัดสร้างโครงการพุทธอุทยาน เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง (ในรัชกาลที่ 9)

สิ่งก่อสร้างภายในวัด

สิ่งก่อสร้างภายในวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ มีสิ่งก่อสร้างภายในวัด ได้แก่ อุโบสถ ศาลาอเนกประสงค์ ศาลาการเปรียญ กุฏิพระสงฆ์ อาคารที่พักอุบาสก ที่พักอุบาสิกา ศาลาโรงฉัน โรงทาน โรงครัว ศาลาปฏิบัติธรรม โรงเก็บของ พิพิธภัณฑ และห้องน้ำ ชาย-หญิง

กฎระเบียบของวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร

กฎระเบียบของวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ มีดังต่อไปนี้

1. ต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัยตามมติสงฆ์ และเชื่อฟังคำว่าการว่ากล่าวตักเตือนของพระอาจารย์
2. ต้องดำเนินตามข้อวัตรปฏิบัติ ตามเวลาที่กำหนดไว้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น เช่น อาพาธ ฯลฯ
3. หากพระอาคันตุกะต้องการเครื่องใช้ต่างๆ ให้แจ้งต่อพระที่อยู่ประจำอาวาสก่อนห้ามหยิบหาเอาเอง
4. พระอาคันตุกะที่ต้องการเปลี่ยนเครื่องอัฐบริขารที่จำเป็น เช่น บาตร สบง จีวร สังฆาฏิ ฯลฯ ให้ขออนุญาตก่อน
5. เมื่อมีเหตุจำเป็นต้องไปธุระนอกอาวาสเกิน 1 เดือน ต้องคืนกุฏิแก่สงฆ์
6. จะไปทำธุระนอกวัด ต้องแจ้งและขออนุญาตต่อเจ้าอาวาสหรือพระรูปอื่นแทน
7. พระอาคันตุกะพักอยู่ในวัดยังไม่ครบ 1 เดือน ไม่มีสิทธิ์ออกรับกิจนิมนต์
8. ห้ามนำเข้าและอ่านหนังสือพิมพ์ ตลอดจนจดหมายเหตุ วารสารบันเทิงทางโลกทุกชนิด
9. ห้ามเก็บหรือจัดหาเครื่องดื่มน้ำปานะ เช่น น้ำตาล กาแฟ โกโก้ ฯลฯ ไว้ประจำกุฏิเป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ให้ฉันน้ำปานะร่วมกันในเวลาและสถานที่ที่กำหนดให้เท่านั้น
10. เมื่อจะย้ายไปอยู่อาวาสอื่น ต้องคืนกุฏิให้เรียบร้อยโดยทำความสะอาดกุฏิและผ้าใช้สอยทุกชนิด รวมถึงอุปกรณ์เครื่องอาศัยอื่นๆ ก่อนส่งคืนต่อวัด ตลอดจนเก็บหนังสือฯ ที่นำไปอ่านเข้าตู้ให้เรียบร้อย และอย่าลืมนำกุญแจกุฏิด้วย
11. ขอให้ทุกท่านช่วยกันประหยัดน้ำ-ไฟ อย่าเปิดทิ้งไว้โดยเปล่าประโยชน์ รวมทั้งช่วยกันรักษาความสะอาด อย่าทิ้งเศษขยะในที่ไม่ควร และห้ามโยนทิ้งขยะออกนอกรั้วและกำแพงวัด (ชาวบ้านเขาเดือดร้อนและจะตำหนิวัดได้)
12. ให้ตั้งใจปฏิบัติสมาธิ ห้ามคลุกคลีกัน และอย่าพูดคุยหรือทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น
13. งดเว้นการใช้โทรศัพท์มือถือและเครื่องมือสื่อสารในทางอกุศลกรรม อนุญาตให้ใช้ศึกษาธรรมะและในงานที่เป็นกุศลธรรมเท่านั้น

กิจวัตรปฏิบัติประจำวันของวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร

ภาคเช้า

- 06.00 น. : ออกรับบิณฑบาต (ห้ามรับของเงินโดยเด็ดขาด)
07.30 น. : ทำวัตรสวดมนต์
08.00 น. : ฉันภัตตาหารร่วมกันที่ศาลาหอนฉัน
09.00 น. : ทำความสะอาดศาลาหอนฉันร่วมกัน
10.00 น. : ปิดกวาดลานวัดร่วมกัน

ภาคบ่าย

- 12.00 น. : ทำความสะอาดเสนาสนะ
13.30 น. : ปฏิบัติศาสนกิจ
15.00 น. : ปิดกวาดลานวัดร่วมกัน
18.00 น. : ทำวัตรสวดมนต์ – นั่งสมาธิร่วมกัน
21.00 น. : เลิกการภาวนา – ปฏิบัติตามอธยาศัย

ในปัจจุบัน วัดมีกิจกรรมพระพุทธศาสนา มีการบรรพชาอุปสมบทภาคฤดูร้อน มีการอบรมปฏิบัติธรรมตลอดทั้งปีโดยมีพระเป็นผู้ดำเนินการในกิจกรรมดังกล่าว (สัมภาษณ์ พระราชวิสุทธิมุณี วิ(เอียด) ขนดีพโล), 16 กรกฎาคม 2562)

วิถีพระป่าในประเทศไทย

วิถีชีวิตของพระป่าในประเทศไทย มีการดำรงชีวิตที่สมถะ เรียบง่าย พระภิกษุผู้มีข้อวัตรปฏิบัติอันเคร่งครัดเข้มงวดเป็นไปเพื่อกำจัดกิเลส (ดินแดน แทนคุณ. 2559) อาศัยปัจจัยสี่ที่จำกัด มุ่งเน้นฝึกฝนอบรมตน ปฏิบัติฝึกหัดอบรมจิตใจให้เข้าถึงความสงบภายใน ด้วยการบำเพ็ญภาวนาและวิปัสสนากรรมฐาน ข้อวัตรทั้งหมดจะเป็นหนทางนำไปสู่ความบริสุทธิ์บริบูรณ์ในศีล สมาธิ และปัญญา อันเป็นมรรคาแห่งการดับทุกข์ เส้นทางอันสงบของพระธุดงค์กรรมฐาน มุ่งไปสู่ความเป็นอิสระจากเครื่องพันธนาการของชีวิต หยุด ละความเป็นอยู่ที่เต็มไปด้วยความห่วงกังวลและวุ่นวายเร่าร้อนแบบโลกๆ มาดำรงเพศบรรพชิต มีชีวิตเสมือนนกน้อยที่อาศัยรังเล็ก ในพื้นป่าเป็นที่ ณ แห่งใดก็สะดวกและอิสระ เพราะไม่มีสัมภาระมากมาย จะมีอยู่ก็เพียงแต่บิณฑบาตและขันน้ำ ดินไปกับตัว พร้อมทั้งจะบินไปในโลกกว้างได้อย่างเสรี ชีวิตพระป่าก็เช่นเดียวกัน มีเพียงบาตรจีวรและกุฏิหลังเล็กๆ ในราวป่าเป็นที่อยู่อาศัย ส่วนบริหารเครื่องใช้สอยส่วนตัวก็มีเท่าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเท่านั้น

จึงกล่าวได้ว่า เป็นวิถีชีวิตเบาสบาย ปราศจากความห่วงกังวล ดิ้นรนแสวงหา และความผูกมัดอยู่กับสิ่งใด ภาพพระภิกษุห่มจีวรเหลืองหม่น สะพายบาตร แบกกอลด เดินทางเข้าไปสู่สถานที่เงียบสงบ เช่น ขุนเขา ถ้ำ เจ็อมผา ป่าดงดิบ ป่าช้า และริมธาร นั่นคือ พระธุดงค์กรรมฐาน โดยมีจุดหมายอยู่ที่การแสวงหาประสบการณ์ทางธรรม เพื่อฝึกฝนตนให้มีความเข้มแข็งอดทน พากเพียร และเพื่อสร้างสมอบรมปัญญาด้วยการพิจารณาสภาวธรรม ที่มีอยู่ในตนเองและในธรรมชาติให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริงในสัจธรรม จนสามารถละทิ้งความยึดมั่นในอัตตาตัวตนลงได้ มีอิสระอยู่เหนือการย่ำยีจากกิเลสทั้งปวง

ในสมัยปัจจุบันมีพระภิกษุที่เป็นแบบอย่างของพระป่า (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดตราด. 2552) เป็นที่รู้จัก คือ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจันโท จันทร) อดีตเจ้าอาวาสวัดบรมนิวาส กรุงเทพฯ ๗ หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล และหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ทั้งสามท่านมีกิตติศัพท์เป็นที่เลื่องลือของพระพุทธานิกายเถรวาท ทั้งในประเทศไทยและรอบบริเวณประเทศไทยที่นับถือพระพุทธศาสนา สำหรับหลวงปู่มั่น ภูริทัตโตเป็นพระภิกษุที่มีศิษย์ยานุศิษย์ เป็นพระป่ามากที่สุดและจำนวนของอุบาสกอุบาสิกาจำนวนมากที่ได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ท่านได้บรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุ เมื่อปี พ.ศ.2436 และมรณภาพ เมื่อ ปี พ.ศ.2496 นับจากปี พ.ศ.2460 จนมรณภาพท่านได้ออกสั่งสอนศิษย์ยานุศิษย์เป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ชั้นต้นจนถึงชั้นสูงสุด โดยเน้นภาคปฏิบัติที่เป็นจิตภาวนาล้วน ๆ ตามแนวทางพระอริยมรรคมีองค์แปด เมื่อกล่าวโดยย่อได้แก่ ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

วิถีแห่งพระป่า

ประกอบด้วย กิจวัตรพระป่า ทั้ง 10 ข้อ ธุดงค์วัตรของพระป่า 13 ข้อ และเครื่องบริวารของพระป่า ที่จะกล่าวต่อไป ดังต่อไปนี้

กิจวัตรของพระป่า เป็นกิจวัตรที่สำคัญในพระพุทธศาสนา เป็นการปฏิบัติของพระป่า ที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำมี คือ 1. ลงพระอุโบสถในอาวาสหรือที่แห่งไหนๆมีพระภิกษุตั้งแต่สี่รูปขึ้นไป จำเป็นต้องประชุมกันลงฟังพระปาฏิ尼พพาน ทุก 15 วัน (ครึ่งเดือน) 2. บิณฑบาตดำรงชีวิต 3. ทำวัตรสวดมนต์ รุ่งเช้า - เย็นแต่ละวัน

เว้นแต่ไม่สบายอาการหนัก พระป้าจะทำวัตรสวดมนต์มิได้ประชุมรวมกันทำวัตรสวดมนต์ราวกับพระบ้าน 4. ปิดกวาดเสนาสนะ อาวาส ลานพระเจดีย์ ลานวัดรวมทั้งรอบๆ ได้ต้นมหาโพธิ์ ถือเป็นกัจจวัตรประจำวันสำคัญ ในพระวินัยได้แสดงอานิสงคิวัฬาประการ หนึ่งในห้าประการนั้นเป็น ผู้กวาดชื่อว่าเป็นผู้ดำเนินตามคำสั่งสอน ของพระพุทธเจ้า 5. รักษาผู้สามครองคือ สังฆาฏิ จีวรและสบง 6. อยู่ปริวาสบาป 7. ปลงผม โคนหมวด ตัดเล็บ 8. เรียนรู้สิกขาบทแล้วก็ปฏิบัติอาจารย์ 9. แสดงความผิดเป็น การเปิดเผยโทษที่ตนทำผิดพระระเบียบที่เป็น ลหุโทษ แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งให้ทราบแล้วก็ขอตกลงว่าจะสำรวมระวังไม่ให้เกิดผิดเช่นนั้นอีก 10. ไตรตรองปัจจุ เวกขณะอีกทั้งสี่ ด้วยความไม่ประมาทหมายถึงพิจารณาสังขาร ร่างกาย จิตใจ ให้เป็นของไม่เที่ยงถาวรที่ติงาม ได้ยาก ให้เห็นเป็นไม่เที่ยง ทุกขัง อนัตตา เพื่อเป็นเล่ห์เหลี่ยมทางสติปัญญาอยู่ตลอดระยะเวลาในทำทางทั้งยัง สี่หมายถึงยืน เดิน นั่ง นอน

ชุดควัตรของพระป้า (พระปริดา ฉนทกโร. 2541) ที่พระผู้มีพระภาคให้ปฏิบัติเพื่อขจัดกิเลสที่ฝังอยู่ ภายใตจิตใจของปุถุชน มีอยู่ 13 ข้อ ดังนี้ 1. ปังสุกุลิกังคะ ถือใช้แต่ผ้าบังสุกุลเป็นวัตร 2. เตจวิริกังคะ ถือใช้ ผ้าเพียงสามผืนเป็นวัตร 3. ปิณฑปาติกังคะ ถือการเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตร 4. สบทานจาริกังคะ ถือการเที่ยว บิณฑบาตไปตามแควเป็นวัตร เพื่อเป็นความงามในเพศสมณะในทางมรรยาท สำรวมระวังอยู่ในหลักธรรม หลักวินัย 5. เอกาสนิกังคะ ถือการฉันมื้อเดียวเป็นวัตร เพื่อตัดกังวลในเรื่องการฉันอาหารให้พอเหมาะกับเพศ สมณะให้เป็นผู้เลี้ยงง่าย ไม่รบกวนคนอื่นให้ลำบาก 6. ปัตตปิณฑิกังคะ คือฉันเฉพาะในบาตรเป็นวัตร ฉัน เฉพาะในบาตร เพื่อขจัดความเพลิดเพลินในรสอาหาร 7. ชลุปัจฉาภัตติกังคะ ถือการห้ามฉันภัตอาหารอันนำมา ถวายเมื่อภายหลังเป็นวัตร 8. อารัญญิกังคะ ถือการอยู่ป่าเป็นวัตร 9. รุกขมูลิกังคะ ถือการอยู่โคนไม้เป็น วัตร ข้อนี้ตามแต่กาลเวลาและโอกาสจะอำนวยให้ 10. อัปโภกาลิกังคะ ถือการอยู่ในที่แจ้งเป็นวัตร ข้อนี้ก็คง ตามแต่โอกาส และเวลาจะอำนวยให้ 11. โสสานิกังคะ ถือการอยู่ป่าช้าเป็นวัตร ขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติให้เหมาะสม กับเวลาและโอกาส 12. ยถาสันถติกังคะ ถือการอยู่เสนาสนะแล้วแต่เข้าจัดให้ มีความยินดีเท่าที่มีอยู่ไม่รบกวน ผู้อื่น อยู่ไปพอได้บำเพ็ญสมณธรรม 13. เนสัชชิกังคะ ถือการ ยืน เดิน นั่ง อย่างเดียว ไม่นอนเป็น

เครื่องบริวารของพระป้า ตามพระวินัยกล่าวไว้มีสองชนิด คือ บาตรดินเผา และบาตรเหล็ก ปัจจุบันใช้ บาตรเหล็กที่ระบมด้วยไฟ เพื่อป้องกันสนิม สบงหรือผ้าห่ม จีวรหรือผ้าห่ม และสังฆาฏิ เป็นบริวารที่จำเป็น สำหรับพระภิกษุ ผ้าเหล่านี้พระป้าจะทำกันเองตั้งแต่การตัดเย็บ ย้อมด้วยน้ำแก่นขนุนเรียกว่า ย้อมด้วยน้ำ ฝาด บริวารอื่นนอกจากบริวารแปดแล้ว ก็มีกลดพร้อมมุ้งกลด ในฤดูฝนสามารถใช้แทนร่มในเวลาออก บิณฑบาต นอกจากนี้ก็มีผ้าอาบน้ำฝนใช้นุ่งอาบน้ำ ผ้าอาบน้ำฝนนี้จะใช้หีนแดงที่มีอยู่ตามธรรมชาติมาฝนเป็นสี สำหรับย้อม ผ้าที่ย้อมด้วยหีนแดงนี้ จะมีสีแดงเป็นส่วนใหญ่ หีนแดงนี้ยังใช้ผสมกับสีแก่นขนุนเพื่อย้อมสบงจีวร และสังฆาฏิได้อีก นอกจากนี้ผ้าปูที่นอน ผ้านิสิตินะสำหรับใช้ปูนั่ง ผ้าอังสะ ผ้าเช็ดหน้าเช็ดปาก ยามสำหรับใส่ ของ เมื่อถึงเวลาออกเที่ยววิเวกตามป่า ตามเขา ตามถ้ำ ท่านจะซักย้อมผ้าของท่านเพื่อให้สีทนทาน บางทีไป นานสองสามเดือน

แนวคิดและหลักการของ Thailand 4.0

แนวคิดของ Thailand 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ หรือ โมเดลพัฒนา เศรษฐกิจของรัฐบาล ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญใน การขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างการงพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัย คุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลก

Thailand 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย (อนันต์ ขจรมณี. 2561) ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจและเทคโนโลยีแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ได้แก่ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้น ภาคบริการมากขึ้น

ประเทศไทยจึงต้องเปลี่ยนเข้าสู่ Thailand 4.0 (ประเทศไทย 4.0) ‘ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเทคโนโลยีด้วยนวัตกรรม’ นโยบายนี้มีเพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุดใหม่ให้ประเทศไทยมีโอกาสกลายเป็นกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูงด้วยการทำน้อยแต่ได้มาก ลดการพึ่งพาต่างชาติ ลดความเหลื่อมล้ำต่างๆ สร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคม โดยอาศัยการเปลี่ยนสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้านวัตกรรมแทน ฉะนั้นทุกรูปแบบทักษะอาชีพที่เราถนัดรวมถึงความหลากหลายเชิงชีวภาพและความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม จะถูกเพิ่มคุณค่าและมูลค่าโดยการเติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดความได้เปรียบเพื่อให้กลายมาเป็น “ความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน” แบ่งเป็น “5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย” ประกอบด้วย 1.กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech) 2.กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health, Wellness&Bio-Med) 3.กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม (Smart Devices, Robotics & Mechatronics) 4.กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อและอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital, IoT, Artificial Intelligence & Embedded Technology) 5.กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) โดยทั้ง 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ ‘10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต’ หรือ S-Curve และ New S-Curve

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจและภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ภายใต้ โมเดล ‘ไทยแลนด์ 4.0’ นั้น จะต้องเริ่มจากสร้างความเข้มแข็งจากภายใน คือ การยกระดับนวัตกรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการ ชุมชน และเครือข่ายในทุกภาคส่วนของประเทศ เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศเข้มแข็งแล้ว สิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไป คือ การเชื่อมโยงกับภายนอก ทั้งในรูปแบบภูมิภาค เช่น กลุ่มประเทศอาเซียน และการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกต่อไป

ทั้งนี้ เป้าหมายการขับเคลื่อน ‘ไทยแลนด์ 4.0’ คือ การก้าวไปสู่การเป็น ‘ประเทศที่มีรายได้สูง’ ด้วยนวัตกรรมที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ซึ่งหากประเทศไทยสามารถขับเคลื่อนไปได้จริง จะทำให้ภาพรวมเศรษฐกิจไทยหลุดพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และสามารถลดการพึ่งพาต่างชาติ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำต่างๆ เป็นการสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

ยุคที่ความฉลาดของเทคโนโลยีจะทำให้อุปกรณ์ต่างๆ สื่อสารและทำงานกันเองได้อย่างอัตโนมัติ เทคโนโลยีในสามยุคแรกที่กล่าวไปเปรียบเสมือนเป็นแขน ขา ให้แก่มนุษย์ เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก หยิบจับ คำนวณ ประมวลผลให้มนุษย์ มีแขน ขา แต่ไม่มีสมองเป็นของตัวเอง ในยุค 4.0 เทคโนโลยีถูกนำมาพัฒนาต่อยอดเพื่อลดบทบาทของมนุษย์ และเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ในการใช้ความคิดเพื่อข้ามขีดจำกัด สร้างสรรค์พัฒนาสิ่งใหม่ๆ โดยจะใช้ชื่อยุคนี้ว่าเป็นยุค Machine-to-Machine เช่น เราสามารถเปิด-ปิด หรือสั่งงานอื่นๆกับเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านตัวเองผ่านแอปพลิเคชันโดยไม่ต้องเดินไปกดสวิตช์ หรือตัวอย่างที่ถูกนำมาใช้งานจริงแล้วอย่างการพูดคำว่า “แคปเจอร์” กับแอปถ่ายภาพในสมาร์ทโฟน โทรศัพท์ก็จะ

ถ่ายรูปแบบให้อัตโนมัติโดยที่เราไม่ต้องกดถ่ายด้วยซ้ำ หรือแม้แต่เทคโนโลยีซีมูเลชัน Simulation จำลองสถานการณ์เพื่อฝึกอบรมพนักงาน วางแผนสถานการณ์โดยไม่ต้องเดินทางไปถึงสถานที่จริง หรือเป็นสื่อการเรียนรู้แบบ Interactive เป็นต้น

วิเคราะห์รูปแบบวิถีพระป่าในยุคไทยแลนด์ 4.0

การดำเนินชีวิตวิถีพระป่าในปัจจุบันในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโรแห่งนี้ ยังคงค้ำลงเรียนรู้ ศึกษา และเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นอย่างดี พระภิกษุหลายรูปมีการศึกษาและสามารถใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้ แต่ด้วยวิถีแห่งพระป่าทางวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์แห่งนี้ไม่ได้นำความเจริญเข้ามาในวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร เพราะยังคงใช้ชีวิตตามพระป่าเหมือนเดิม ยกตัวอย่าง การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์มือถือยังคงเป็นรูปแบบขั้นพื้นฐาน แต่ให้สามารถติดต่อสื่อสารได้เพียงพอแล้ว หรือ การใช้อินเทอร์เน็ต ก็ไม่สามารใช้ได้ เพราะ บริเวณวัดไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้เนื่องจากห่างไกลหมู่บ้านและต้องใช้จำนวนเงินที่สิ้นเปลืองไม่เหมาะกับการประพฤติปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ ภายในวัด วิถีแห่งพระปายังยึดถือปฏิบัติตามแบบโบราณตามที่ครูบาอาจารย์สอน ไม่ใช่เทคโนโลยี เพราะเห็นว่าเทคโนโลยีเข้ามาจะเป็นผลเสียต่อการประพฤติปฏิบัติของพระป่า ซึ่งเห็นได้ว่าคณสมณีนี้งเร็วเกินตัวเองไปมาก ถือเป็นเรื่องอันตราย

ในวัดป่า (อวย เกตุสิงห์. 2553) การไหว้พระสวดมนต์ร่วมกันนั้นมีทุกวันเป็นประจำ ในวันธรรมดาต่างองค์ต่างสวดในกุฏิของตนตามความพอใจ การสวดมนต์มีผลให้ใจสงบลง เป็นการเตรียมสำหรับการภาวนาต่อไป ตามธรรมดาพอฉันเสร็จ จัดการเรื่องบาตรเรียบร้อยแล้ว กลับถึงกุฏิพระป่าท่านก็ลงมือภาวนา.ส่วนมากมักเริ่มด้วยการเดินจงกรม เพื่อแก้อาการง่วงซึ่งอาจเกิดขึ้นภายหลังอาหาร. นิยมเดินจงกรมเหมือนกับเดินไปจู่ระอย่างธรรมดา ไม่เดินย่องอย่างหรือจำพรวดพราด.ระหว่างเดินอาจบริกรรมคาถาหรือพิจารณาเกี่ยวกับสังขารร่างกาย จุดประสงค์เพื่อให้เกิดความสงบ เกิดสมาธิหรือปัญญา จะเดินนานเท่าไรแล้วแต่บุคคล บางคนเดินหนึ่งหรือสองชั่วโมง บางคนเดินสามสี่ชั่วโมง หยุดเดินก็เข้าที่นั่งภาวนา พอเมื่อยหรือง่วงก็ออกมาเดินอีกสลับกันเรื่อยไปจนถึงเวลาตีม้น้ำร่วมกันในตอนบ่าย น้ำดื่มที่มีจากธรรมชาติ คือ น้ำซับจากใต้ดินหรืออาจเป็นกาแฟดำ น้ำหวาน หรือน้ำอัญชัน (น้ำผลไม้คั้น) อย่างใดอย่างหนึ่ง ตีมแล้วกวาดวัด กวาดเสร็จสงรับน้ำ ชักสงบและอังสะแล้วเอาไปตาก ต่อจากนั้นเป็นเวลาว่าง ใครจะทำอะไรก็ได้ ผู้ที่กำลังพากเพียรมากก็เข้าที่ภาวนาต่อ และยังมีกรอบรมปฏิบัติธรรมทั้งรูปแบบ หมู่คณะ หรือ รายบุคคลจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศและพระป่าในวัดนี้ยังมีบางรูปสอนศีลตามสถานศึกษาใกล้วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์และมีบางรูปศึกษาต่อ ในระดับการศึกษาต่าง ๆ จากการสอนเสร็จหรือศาสนกิจนอกต่าง ๆ เสร็จแล้วก็ทำวัตร สวดมนต์เจริญและนั่งภาวนาพร้อมกันอีกประมาณหนึ่งชั่วโมง แล้วจึงแยกย้ายกลับกุฏิ และปฏิบัติต่อไปตามอัธยาศัย โดยมากเดินจงกรมสลับกับนั่งสมาธิ

บางองค์ที่กำลัง “เร่งความเพียร” มากอาจไม่นอนเลย นั่งกับนอนตลอดคืนตอนกลางวันหลังจั้งหันแล้วจึงลงนอนสองสามชั่วโมง แล้วปฏิบัติต่อ บางองค์คืออดุรงค์นเสชชิกังคะ ไม่ลงนอนเลย กระทำแต่อิริยาบถสาม คือนั่งยืนเดิน ไม่นอน ถ้าง่วงก็นั่งหลับ เป็นวิธีหัดให้จิตมีกำลังเข้มแข็ง การฝึกอย่างอื่นก็มีอีก เช่น อดอาหาร ซึ่งได้ผลสองต่อ คือจิตเข้มแข็งและจิตเบาด้วย ภาวนาได้ผลดีกว่าธรรมดา พระบางองค์อดอาหารเสียจนฝ่ายผอมเพราะเห็นว่าอดแล้วไม่ง่วง จิตปลอดโปร่ง พิจารณาปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่าธรรมดา.

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าพระป่าวัดเขาศาลาตูลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์มีวิถีและดำเนินชีวิตในยุคไทยแลนด์ 4.0 ดังนี้ กิจวัตรประจำวันยังคงดำเนินตามแบบดั้งเดิม ตั้งแต่เริ่มมีการก่อสร้างวัดเขาศาลาตูลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์เช่น การบิณฑบาตร การทำวัตร สวดมนตร์ ยังคงเป็นในรูปแบบสายพระป่า ซึ่งมีในบทความวิชาการของ ชีวิตพระป่า ในส่วนของจุดควัฒร์ 13 ข้อนั้น ยังคงประพฤติปฏิบัติแบบเดิม เว้นแต่กุฎหรือที่พักได้จัดเป็น รูปแบบอาคารที่มั่งคั่งกว่าเดิม มีการสร้างห้องสุขา ห้องอาบน้ำใช้อำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นจากสมัยก่อน ซึ่งใช้แค้โคนต้นไม้และห้องอาบน้ำตามแม่น้ำ ลำคลอง ในส่วนการเดินทาง พระป่าวัดเขาศาลาตูลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ในปัจจุบัน มีการเดินทางโดยรถยนต์ไปบิณฑบาตรและสัญจรไปศาสนกิจ บางครั้งอาจจะต้องนั่งรถจักรยานยนต์ไปทำศาสนกิจต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างจากในอดีตโดยใช้เกวียน ส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศ พระป่าในวัดเขาศาลาตูลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ยังคงใช้เครื่องมือการสื่อสารแบบพื้นฐาน ไม่มีโทรศัพท์และวิทยุ ดังนั้น การส่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจึงไม่สามารถทำได้ ถึงแม้เป็นยุคไทยแลนด์ 4.0 แล้วก็ตาม หากจะต้องใช้อินเทอร์เน็ตต้องเดินทางไปยังอำเภอสื่อสารเพื่อสามารถติดต่อสื่อสารได้ ส่วนในเรื่องความปลอดภัย ทางวัดจึงเอาเทคโนโลยีเข้ามาคอยดูแลความปลอดภัยในวัด คือ กล้องวงจรปิด ที่คอยดูแลเรื่องความปลอดภัยภายในวัดตลอดเวลา เรื่องการศึกษาต่อ ยังมีจำนวนพระลูกวัดที่ยังศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และในต่างประเทศ คือ มหาวิทยาลัยอินดูพาราณสี เมืองพาราณสี รัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย ในหลายสาขาวิชา ที่จะนำไปพัฒนาวัดเขาศาลาตูลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ (สัมภาษณ์ พระราชวิสุทฺธิมุนี วิ(เยื้อน ขนติพโล), 16 กรกฎาคม 2562)

บทสรุป

วัดเขาศาลาตูลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์เป็นวัดที่สร้างมาเพื่อมโนปณิธานของพระราชวิสุทฺธิมุนี วิ(เยื้อน ขนติพโล)ที่จะอนุรักษ์ผืนป่าแห่งนี้ไว้ให้กับรุ่นลูกรุ่นหลานสืบต่อไป เพราะมีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรอันมากมาย ถึงแม้พระราชวิสุทฺธิมุนี วิ(เยื้อน ขนติพโล)จะเป็นพระสายป่า ก็ยังคงสามารถดูแลผืนป่าแห่งนี้ไว้ได้ แม้ต้องผ่านอุปสรรคนานาชนิด ของผู้มีอิทธิพล ชาวบ้าน ข้าราชการ แต่ก็ยังคงจะหาผลประโยชน์จากผืนป่าแห่งนี้ จึงพยายามขัดขวางมิให้ผู้ใดครอบครองผืนป่าแห่งนี้นอกจากตัวของเขาเอง ต่อมาชาวบ้านเข้าใจถึงเจตนาดีของพระราชวิสุทฺธิมุนี วิ(เยื้อน ขนติพโล)ทำให้ความขัดแย้งกันในอดีตค่อยหมดไป ความสงบสุขก็บังเกิดขึ้น ได้มาทำบุญ และปฏิบัติธรรมมากขึ้นทุกปี

ส่วนการลักลอบตัดไม้ยังคงมีอยู่บ้าง แต่ไม่มากเหมือนในอดีต แม้จะเจออุปสรรคขัดขวางรุ่นแรกเพียงใดก็ตามพระราชวิสุทฺธิมุนี วิ(เยื้อน ขนติพโล)ก็ไม่ได้ท้อแท้หรือถอดใจเลิกล้มโครงการ เนื่องจากได้ตัดสินใจแน่วแน่แล้วว่า จะต้องรักษาผืนป่าแห่งนี้ไว้ให้ แม้จะต้องเสียชีวิตก็ตาม โดยพระราชวิสุทฺธิมุนี วิ(เยื้อน ขนติพโล)ผู้มีข้อวัตรปฏิบัติอันเคร่งครัดเข้มงวด เป็นไปเพื่อกำจัดกิเลส และเป็นอิสระเหนือเหตุแห่งทุกข์ทั้งปวง มีชีวิตอย่างเรียบง่าย มีปัจจัยที่จำกัด มุ่งเน้นปฏิบัติฝึกหัดอบรมจิตใจให้เข้าถึงความสงบและเกิดปัญญา ด้วยการบำเพ็ญภาวนาและวิปัสสนากรรมฐาน แต่ในทางตรงกันข้ามที่เรียกว่าทางโลกก็มีชีวิตที่ดูสวยหรู ที่เพียบพร้อมไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย เกิดการโยเยหา และจึงเกิดทุกข์ทางจิตใจ ทำให้สังคมเกิดไม่พอใจกับสิ่งที่

ตนเองมีอยู่ ถึงแม้จะเข้าถึงในยุคดิจิทัล หรือ ยุคไทยแลนด์ 4.0 แล้วก็ตาม ไม่สามารถทำให้มนุษย์หยุดการโยยหาต่างๆนาๆได้ แต่ด้วยวิถีแห่งพระป่าทางวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์แห่งนี้ไม่ได้นำความเจริญเข้ามาในวัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร ตำบลจรัส อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ เพราะยังคงใช้ชีวิตตามพระป่าเหมือนเดิม ให้คงตามแบบพื้นฐานเดิม

บรรณานุกรม

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2539). พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระราชวิสุทธิมนูณี วิ. (เยื่อน ขนติพโล). (2558). ขันติเป็นพลัง, 2558(2), หน้า 33-30.

ดินแดน แทนคุณ. (2559). พระอัฐงค์กรรมฐาน. ตามรอยพระโพธิญาณ, 15(3), หน้า 7-8.

พระปริดา ฉันทโกโร. (2541). พระป่า สมัยกรุงรัตนโกสินทร์, 2541, หน้า 27-30.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2562). วิถี. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2562, จากเว็บไซต์

<http://www.royin.go.th/dictionary/วิถี>

ศาสนาพุทธในประเทศไทย. (2562, 8 มกราคม). ใน วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2562,

จากเว็บไซต์: <https://th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาพุทธในประเทศไทย>

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดตราด. (2552). พระป่าและวัดป่าของไทย. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2562,

จากเว็บไซต์: <http://trt.onab.go.th>

อนันต์ ขจรมณี. (2561). Thailand 4.0 คืออะไร .สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2562,

จากเว็บไซต์: <https://sites.google.com/site/thailand40zaa/thailand-4-0-khux-xari>

อวย เกตุสิงห์. (2553). ชีวิตพระป่า. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2562, จากเว็บไซต์: <http://www.dharma-gateway.com>

สัมภาษณ์ พระราชวิสุทธิมนูณี วิ(เยื่อน ขนติพโล). (2562). วัดเขาศาลาอตุลฐานะจาโร จังหวัดสุรินทร์